

INFORMASJON OM SØKER

- En søknad må alltid ha én søker som har ansvaret, selv om flere samarbeider om prosjektet.
- Tilskudd som Helsedirektoratet innvilger, utbetales alltid til den virksomheten som har ansvaret.
- Dersom flere virksomheter eller organisasjoner samarbeider skal dere forklare hvem dere samarbeider med og hva samarbeidet består av.
- Med prosjektet menes i skjemaet både prosjekter, tiltak eller aktiviteter som det søkes om tilskudd til.

Skjema er utfyllt av

Fornavn	Ane
Etternavn	Bjørnsgaard
Tittel	Folkehelsekoordinator

Organisasjonsnummer Organisasjonsnummeret må være basert på en juridisk enhet.	961 382 335
---	-------------

Organisasjonsnavn Organisasjonsnavnet må være identisk med enhetsregisteret i Brønnøysundregistrene	Oppland fylkeskommune
--	-----------------------

Adresse	Postboks 988
---------	--------------

Postnr./-sted	2626 Lillehammer
---------------	------------------

Organisasjonsform	Fylkeskommune
-------------------	---------------

E-postadresse Postmottak/ offisiell e-postadresse til søker	postmottak@oppland.org
--	------------------------

Webadresse	www.oppland.no
------------	----------------

Kommunenummer Kun for kommuner	
-----------------------------------	--

Kontonummer	2000 09 50018
-------------	---------------

Merknad på utbetaling Oppgi hvilken merknad dere ønsker på innbetalingen dersom dere får innvilget tilskudd – maks 40 tegn	Program for folkehelsearbeid
---	------------------------------

Kopiadresse

Vi sender alltid brev til hovedadressen som skal stemme med Enhetsregisteret. Dersom dere ønsker, sender vi kopi av alle brevene til den adressen dere oppgir her.

Organisasjonsnavn	Oppland fylkeskommune
Avdeling	Regionalenheten
Adresse	ane.bjornsgaard@oppland.org
Postnr / Poststed	Postboks 988, 2626 Lillehammer
Land	Norge
<p>Kontaktperson Oppgi minst én person Helsedirektoratet kan kontakte dersom vi har spørsmål om søknaden.</p>	
Fornavn	Ane
Etternavn	Bjørnsgaard
Telefonnummer	61256240/91126439
E-postadresse	ane.bjornsgaard@oppland.org
Fornavn	Wibeke Børresen
Etternavn	Gropen
Telefonnummer	97729774
E-postadresse	Wibeke.Borresen.Gropen@oppland.org
<p>Organisasjonsstruktur</p> <p><input type="checkbox"/> Vi har ingen moder-, søster-, eller datterorganisasjoner</p> <p><input type="checkbox"/> Vi har moder-, søster-, eller datterorganisasjon(er) - Vedlegg fullstendig organisasjonsoversikt</p> <p><input checked="" type="checkbox"/> Vi er et statlig, fylkeskommunalt eller kommunalt forvaltningsorgan - organisasjonsoversikt ikke nødvendig</p>	
<p>Samarbeidspartnere i prosjektet</p> <p><input checked="" type="checkbox"/> Prosjektet utføres i samarbeid med andre virksomheter</p> <p>Samarbeidspartnere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommuner i Oppland • Høgskolen i Innlandet • NTNU Gjøvik 	

- Sykehuset Innlandet HF
- KoRus-Øst
- Østlandsforskning
- NAV Oppland
- Fylkesmannen i Oppland
- KS Hedmark og Oppland

Det er satt ned et samarbeidsorgan med disse aktørene. Samarbeidsutvalget hadde sitt første møte 23.03. KS Rådmannsutvalg har valgt ut kommunedeltagere til samarbeidsorganet. I tillegg har vi hatt et dialogmøte 19.04, hvor alle kommunene ble invitert til å delta. 21 av 26 kommuner deltok på dette møtet sammen med regionale kompetanse og forskningsmiljøer. Her ble det blant annet gitt innspill til kriterier i den åpne søknadsprosessen.

Gjennom Regional plan for folkehelse 2017 - 2021 og Program for folkehelse i kommunene 2017-2027 vil fylkeskommunen lage utviklingsavtaler (tidligere partnerskapsavtaler) med kommuner og regionale samarbeidspartnere for å styrke gjensidig forpliktende folkehelsearbeid. I Oppland har vi også interkommunale samarbeid som vil kunne bidra med samordning og ressursmobilisering i Program for folkehelse i kommunene.

[Høgskolen i Innlandet](#) ble etablert 1. januar 2017 etter Kongelig resolusjon om å fusjonere Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Lillehammer. Høgskolen er en viktig kompetanseinstitusjon i regionen, samarbeider aktivt med arbeids- og samfunnsliv i Innlandet og arbeider målrettet med å kvalifisere virksomheten til universitetsnivå. Aktuelle studie- og kompetansetilbud i kobling til Program for folkehelsearbeid er skole og barnehage, helse og sosialfag, innovasjon, psykologi, animasjon og spill, master i folkehelsevitenskap, videreutdanning i psykososialt arbeid for barn og unge. Høgskolen i Innlandet skal på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet kurse skoler og barnehager via nett i å håndtere mobbing. Oppdraget er det første oppdraget i den nye Høgskolen i Innlandet (HINN), og har en verdi på 10 millioner kroner frem til 2020. HINN skal utvikle og tilby nettkurs for barnehager og skoler i å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og krenkelse. Det er miljøene ved [Senter for praksisrettet utdanningsforskning \(SePU\)](#) på Campus Hamar og [Senter for livslang læring \(SELL\)](#) og pedagogikkmiljøet på Lillehammer som skal samarbeide om utviklingen av nettkurset. Høgskolen i Innlandet kan forøvrig bistå med utvikling og gjennomføring av tiltak, følgeevaluering, sluttevaluering og ulike kompetansehevingstiltak.

[NTNU](#) har hovedansvaret for den høyere teknologiutdanningen i Norge og er landets fremste institusjon for utdanning av ingeniører. Universitetet har flere profesjonsutdanninger og et bredt fagtilbud innen naturvitenskap, samfunnsfag, lærerutdanning, humaniora, medisin og helsefag, økonomisk-administrative fag, arkitektur og kunsthøgskolen. NTNU helse er et av NTNUs strategiske områder. Målet er å skape innovative løsninger på komplekse helseutfordringer. Ved NTNU er det flere bachelor, videre/etterutdanning, master og PhD-utdanninger som kan være gode samarbeidsarenaer for folkehelsearbeid.

[NTNU Senter for helsefremmende forskning](#), utvikler og formidler ny kunnskap om faktorer som fremmer, vedlikeholder og gjenoppretter god helse og livskvalitet - både blant friske, utsatte grupper og blant mennesker som har vært utsatt for helsesvikt. Ved NTNU i Gjøvik kan [Masterprogrammet i Helsefremmende lokalsamfunnsarbeid](#) og senteret for helsefremmende forskning være aktuelt i samarbeid med Program for folkehelse. Utviklingsarbeid og forskning (FoU) kan gjøres som en del av et utdanningsløp.

[Sykehuset Innlandet HF](#) har ansvaret for å yte helsehjelp til alle som har behov, i tillegg har sykehuset et lovpålagt ansvar for å drive systematisk FoU. Spesialisthelsetjenesten skal også fremme folkehelsen og å motvirke sykdom, skade, lidelse og funksjonshemming. Sykehuset Innlandet har også et ansvar for å formidle kunnskap, herunder også et veilederansvar. Videre er systematisk kvalitetsarbeid en del av et kontinuerlig utviklingsarbeid en del av virksomheten. Sykehuset Innlandet har til enhver tid ca 20 PhD stipendiater. Forskere fra Sykehuset Innlandet publiserer over 100 vitenskapelige artikler hvert år. Aktuelle

forskningsprosjekter på barne- og ungdomsavdelingen ved SI Lillehammer som kan kobles mot programmet er

- UngOPP 2002/2017, repetert 15 års tverrsnittsundersøkelse blant alle 10. klasse elever på skolene i Oppland. Gjennomføres våren 2017. Inneholder bla SDQ (depr, psykisk helse, mestring), røyk/alkohol, søvn mv.
- Energidrikkstudien. Basert på UngData (reg Øst) 2015+2016 med tilleggspakke vdr energidrikk. Data er under bearbeiding og viser at energidrikk drikkes i stor grad av ungdommen. Storförbruk er assosiert med høy skjermtid, inaktivitet, gutte-kjøn, lav sosioøkonomisk status og land-kommune. Det vil bli sett nærmere på assosiasjoner til psykisk helse, risiko adferd, rus, røyk/alkohol

KoRus-Øst skal bistå kommunene med økt kunnskap og kompetanse på rusfeltet. KoRus-Øst har i tillegg en nasjonal funksjon innen pengespillproblemer og problematisk spilleatferd. Kompetansesenteret har en rolle med å synliggjøre og formidle erfaringsbasert og forskningsbasert kunnskap. Gjennom kunnskapsformidling skal kompetansesentrene bidra til arbeid på tvers av sektorer og tilby implementeringsstøtte slik at praksisfeltet kan ta i bruk kunnskapsbaserte og effektive tiltak og metoder. Kompetansesentrene skal videre legge til rette for kvalitetsutvikling og systematisk brukermedvirkning. Helsefremmende og forebyggende arbeid blir vektlagt. Korus-Øst bistår kommuner og fylkeskommuner med gjennomføring av Ungdata-undersøkelsene. Dette gir et kunnskapsgrunnlag for kommunalt og fylkeskommunalt plan- og utviklingsarbeid knyttet til folkehelse og forebyggende arbeid overfor ungdom. Ungdata framskaffer kunnskap om ungdoms oppvekstvilkår og regionale variasjoner og nasjonale trender når det gjelder ungdoms livsstil, levekår og helse.

Østlandsforskning er et samfunnsvitenskapelig oppdragsforskningsinstitutt med basisfinansiering fra Norges forskningsråd. Instituttet har "velferdstjenester og lokalsamfunn" som ett av fem forskningsfelt. Instituttet har levert kunnskapsbidrag og analyser innen folkehelse- og levekår for Oppland, og har dessuten arbeidet mye mot skole- og barnehagesektor. Entreprenørskap i grunnopplæringen er ett av tre satsingsområder i instituttet som har relevans for folkehelsearbeidet. Ut over dette har instituttet en bred og tung kompetanse på evaluering, og vil kunne bistå i gjennomføring av både prosess- og effektevalueringer.

NAV Oppland har vært en samarbeidspartner i det regionale folkehelsearbeidet i flere år. Tidligere har det vært et gjensidig forpliktende partnerskapsavtale med NAV i folkehelseprogrammet for å utvikle metoder, virkemidler og samhandlingsmønstre som bidrar blant annet økt gjennomføringsprosent i videregående opplæring og færre unge på passive stønader, samordning av kompetansearbeidet og økt tilrettelegging for god helse hos befolkningen. NAV Oppland har deltatt aktivt i helseoversiktsgruppa i Oppland med god utveksling av relevant statistikk og kunnskapsgrunnlag til oversiktsarbeidet.

Fylkesmannen i Oppland yter ut fra sin rolle og gjennom Regional plan for folkehelse er det et godt samarbeid med kommuner og andre regionale aktører i Oppland. Spesielt Fylkesmannen v/helse- og sosialavdelingen er involvert i dette arbeidet. I planveiledning til kommunene er det også et tett samarbeid mellom fylkeskommunen, Fylkesmannen og kommunene blant annet gjennom blant annet Regionalt planforum som dialogarena. Det er også et godt prosjektsamarbeid mellom kommuner og regionalt nivå gjennom prosjektet **Et aktivt sinn i en aktiv kropp (ASAK)** som ledes av Barnehage- og opplæringsavdelingen hos Fylkesmannen. I forbindelse med Ungdoms-OL 2016 ga Sparebankstiftelsen DNB 15 millioner kroner til dette skoleprosjektet over tre år i Oppland. Målet er livslang bevegelsesglede for alle ungdomsskoleelevene i fylket. Sparebankstiftelsen DNB valgte å støtte dette prosjekt i ungdomsskolene fordi det er via skolene man treffer alle – ikke bare de som allerede er mest aktive i fritiden. Prosjektet avsluttes høsten 2017. Det er derfor ønskelig at det kan lages koblinger fra dette omfattende skoleprosjektet til Program for folkehelsearbeid i kommunene med ytterligere fokus på helsefremmende tiltak og gode psykososiale miljøer i skolen. Sluttkonferansen for ASAK-prosjektet er 20.september 2017.

[KS Hedmark og Oppland](#) har siden 2012 hatt et samarbeid med fylkeskommunen i Hedmark og Oppland om et [folkehelsenettverk om folkehelse i politikk og planlegging](#) for kommunene. De første årene var det flere samlinger i året med erfaringsdeling og kunnskapspåfyll på folkehelseområdet for kommuner som ønsket å delta. Fra 2014 - 2016 har det vært kjørt en felles samling for folkehelsenettverket i året.

PROSJEKTBEKRIVELSE

Tittel for prosjektet

God folkehelse, livskvalitet og trivsel for barn og unge i helsefremmende barnehager, skoler og lokalmiljø

Kort beskrivelse

Skriv en kort beskrivelse av prosjektet - maks 300 tegn.

Utvikling av helsefremmende og gode psykososiale miljø for alle barn og unge i barnehage og skole, og disse arenaers samhandling med relevante aktører i lokalmiljøet. Praktisk og innovativ kobling mellom Program for folkehelsearbeid og det nye tematiske satsingsområdet "folkehelse og livsmestring" som del av fornyelse av kunnskapsløftet.

Bakgrunn for prosjektet

Ny kunnskap fra blant annet Ungdata, folkehelse- og levekårsundersøkelsen og NAV er lagt til grunn i for oversikt over befolkningens helse og påvirkningsfaktorer både regionalt og i kommunene i Oppland. I kunnskapsgrunnlaget [Fylkesstatistikk for Oppland 2015](#) og [Ung i Oppland 2016](#) har flere forhold ved barn og unges helse, trivsel og livskvalitet og påvirkningsfaktorer blitt fremstilt. Dette er kunnskapsgrunnlag som er lagt til grunn for Oppland fylkeskommunes planstrategi. I dialogmøter med regionene i medvirkningsprosessen til planstrategien ble folkehelse prioritert som ett av 6 temaer. Det har også blitt kjørt ungdomsverksted i Oppland hvor ungdommene har prioritert psykisk helse som ett av 5 satsingsområder.

I [Regional planstrategi 2016 - 2020](#) er det besluttet en rullering av Regional plan for folkehelse og Ungdomsstrategien for Oppland.

I planstrategien står det følgende om Regional plan for folkehelse:

"Siden forrige Regionale plan for folkehelse ble laget har ny folkehelselov kommet, og vi har både fra folkehelse- og levekårsundersøkelsen og Ungdata-undersøkelsen fått mye ny kunnskap om befolkningens helse og påvirkningsfaktorer.

Skolen reproducerer fortsatt i stor grad sosiale ulikheter i læring.

En kobling mellom folkehelsearbeidet generelt og utjevning av sosiale helseforskjeller spesielt vil være egnet å koble sammen med arbeidet for å øke gjennomføringsgraden i videregående skole. Det vil være viktig å vektlegge psykisk helse blant barn og unge.

Aktuelle samarbeidspartnere er Forskningsmiljø, Nav, Fylkesmannen, KS, IMDI, kommuner, organisasjoner."

De regionale ungdomssatsingene i Oppland er fylkeskommunens hovedsamarbeidspartnere ute i kommunene, og hvor det gis årlig tilskudd til utvikling av tiltak. I forslag til ny ungdomsstrategi er følgende satsingsområder foreslått:

- Sosiale forskjeller

- Trivsel og psykisk helse
- Kultur og fritidstilbud
- Entreprenørskap
- Trygg og tilgjengelig transport

Arbeidet med rullering av Regional plan for folkehelse og Ungdomsstrategien for Oppland gir god mulighet for samordning mellom styringsdokumentene og Program for folkehelsearbeid i kommunene.

I de fleste av Opplands kommuner er helseoversikter utarbeidet og lagt til grunn for kommunal planstrategi. Hvorvidt psykisk helse og rusforebyggende arbeid er en del av disse eller om utfordringer er knyttet til barn og unges psykiske helse er drøftet, har vi en foreløpig oversikt over som er vedlagt (vedlegg 1). Oversikt over kommunes drøfting av folkehelseutfordringer i planstrategier og forankring i kommuneplanens samfunnsdel er vedlagt. Vi har heller ikke fullstendig oversikt over om kommunene har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å drive et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid som fremmer psykisk helse.

Vi ser for øvrig at det er stor variasjon i kompetanse og kapasitet i kommunene. I Oppland har det i flere år vært jobbet med helsefremmende tiltak i videregående skole. Kriterier for helsefremmende videregående skole ble utarbeidet av ungdommens fylkesting og vedtatt av fylkesutvalget i 2008. Vi har samarbeidet med andre fylkesmenn og fylkeskommuner (Nordland, Telemark og Østfold) om kriterier for helsefremmende barnehager og skoler. I Oppland har vi ikke enda satt dette i system i barnehager og grunnskoler. Dialog med kommunene viser at barnehage og skole som universelle arenaer er viktig for å gjennomføre tiltak gjennom Program for folkehelsearbeid i kommunene. Fylkesmannens ASAK-prosjektet i ungdomsskolene i Oppland avsluttes 2017 (se nærmere info under beskrivelse om Fylkesmannen) Det er derfor ønskelig fra kommunene og regionalt nivå at det jobbes videre med utviklingsarbeid for helsefremmende barnehager og skoler spesielt med vekt på trivsel, livsmestring og gode psykososiale miljøer.

I Helse og Omsorg 21 påpekes det at politikktutforming og samfunnsplanlegging på tvers av sektorområder er i for liten grad basert på kunnskap om folkehelse. Komplekse sammenhenger krever kunnskapsdeling og kunnskapsgenerering på tvers av vitenskapsområder og tradisjonelle faggrenser. Spesielt gjelder dette på områder som har konsekvenser for livsstil og psykisk helse. Som programfylke ønsker Oppland å utvikle et velfungerende, stabilt og langvarig "økosystem" for kunnskapsbasert folkehelsearbeid med mål om å styrke barn og unges psykiske helse. Økosystemet utvikles som et nettverk for kunnskapsutvikling mellom kommunene og sentrale forskningsmiljøer i regionen (Høgskolen i Innlandet, KoRus-Øst, NTNU, Sykehuset Innlandet og Østlandsforskning).

Vi mener det er svært viktig å ha en bredere forståelse av begrepet psykisk helse som noe utover fravær av plager. Vi vil derfor anlegge et helhetsperspektiv på helse, hvor helseproblemer ikke bare er definert ut fra lidelse. Relevante begreper i et slikt perspektiv er; capabilities approach, salutogenese, styrkebasert tilnærming og empowerment. Her kan vi se på helse mer i hvilken grad mennesker klarer å bruke sin kapasitet, erfaring, samhandling, grad av frihet. Vi mener at dette er en fremtidsrettet måte å omsette helsefremmende arbeid i praksis.

Hvordan kan vi bidra til at kommunene øker kompetanse i å skape miljøer som bidrar til at mennesker forløser resurser, innleder gode og respektfulle relasjoner, øker sin grad av frihet og autonomi? Vi vet at bieffekten av dette er økt well-being og dermed reduserte psykiske plager.

20. mars inviterte vi Re kommune til å bidra med sine erfaringer med utviklingen av SMART oppvekst på en fagsamling for kommunene i Oppland. Vi ser at Re kommune har fått til et

endret tankesett, engasjement og forløsning av ressurser i skoler, barnehager, barnevern. De har også fått til et godt tverrsektorielt samarbeid forankret i kommunens ledelse med et tydelig fokus på hva man ønsker å oppnå. Vi mener at erfaringer fra dette utviklingsarbeidet vil kunne bidra til at kommunene i Oppland kan utvikle og styrke disse formene for kunnskap og kompetanse.

Kunnskapsdepartementet har i St.meld.nr. 28 prioritert folkehelse og livsmestring som ett av tre overordnede tema. Det er nedfelt i formålsparagrafen at elevene skal utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger for å kunne mestre livene sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Temaet livsmestring har både et individuelt perspektiv og et samfunnsmessig og sosialt perspektiv. Sosialt fellesskap og støtte er viktig for den enkeltes trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. Livskvalitet og trivsel gjennom deltakelse i et faglig og sosialt fellesskap gir tilhørighet og reduserer risikoen for psykiske og sosiale problemer. Gode helsevalg er en del av å mestre livet, og kunnskap om fysisk og psykisk helse og konsekvenser av livsstil har stor betydning. Kunnskap om privatøkonomi og forbruk er viktig for å mestre livet. Selvrespekt, mellommenneskelige relasjoner og seksualitet kan også være relevante temaer. Det vil være naturlig for skolene å se opplæringen i livsmestring i sammenheng med utvikling av skolefellesskapet, elevenes psykososiale miljø og arbeidet mot mobbing. Det kan bidra til økt sammenheng mellom opplæringen i fagene og arbeidet med læringsmiljøet.

Målene for året dere søker om tilskudd

Hva vil dere oppnå dersom dere får innvilget et tilskudd?

Hensikten med tiltaket er å støtte kommuner i Oppland med å utvikle kompetanse og kapasitet med systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid innenfor området livskvalitet og trivsel med et fokus på å skape positiv psykisk helse (well-being). Spesielt vil det være viktig å få til et tverrsektorielt samarbeid i kommunene, hvor barnehager og skoler er de viktigste arenaene for tiltaksutvikling.

For 2017 vil målene være å starte opp samarbeid, velge ut hvilke kommuner vi kan starte med og hjelpe disse å definere effektmål, resultatmål og metoder samt organisering av et tverrsektorielt utviklingsarbeid. Samarbeid med utdannings- og forskningsinstitusjoner er allerede startet, men det blir viktig å koordinere utvikling og evalueringsstøtte med utgangspunkt i hva kommunene ønsker av tiltaksutvikling. Utvikling av kunnskap og kompetanse for prosessledelse, implementering og medvirkning er også sentralt i startfasen. Vi må også sikre at samarbeid med andre relevante aktører som frivillige lag og foreninger. Her handler det mye om å etablere en gjensidig læring og erfaring for hvordan man hjelpe hverandre. Vi mener også at dette prosjektet kan brukes som en "brekkstang" for å utvide perspektivet og reflektere rundt begreper som psykisk helse, helsefremmende arbeid og brukermedvirkning for å legge et grunnlag for å arbeide med disse sakene mer målrettet og systematiske folkehelsearbeidet fremover.

Vi ønsker å velge ut noen pilotkommuner første året for å bygge erfaring. Vi tenker da at vi retter fokus på de som har kommet lengst og der det ligger best til rette for å sette i gang og etablere et godt samarbeid mellom kommune, forsknings- og kompetansemiljøene. Andre kommuner kan deretter dra nytte av den erfaring og kunnskap som bygges opp gjennom kompetanseoverføring og kunnskapsutveksling. Samtidig kan vi arbeide med de kommuner som søker i neste omgang for å spisse og konkretisere mål, metoder og utviklingsavtaler. Vi er spesielt fokusert på samarbeidet med forsknings- og utdanningsinstitusjoner og hvordan dette kan gjøres til nytte ute i en kommunal hverdag. Samtidig ønsker vi et aktivt samarbeid med andre fylker og statlig nivå om kompetanseutvikling og erfaringsdeling.

I en av kommunene er det søkt Forskningsrådet om Phd i offentlig sektor som er i tråd med innretningen i Program for folkehelse. Dette kan skape god fart og momentum i arbeidet lokalt. Samtidig vurderes det

om medarbeidere i fylkeskommunen søker Forskningsrådet om Phd i offentlig sektor i forbindelse med den samordnings- og evalueringsrollen fylkeskommunen har i Program for folkehelsearbeid.

Allerede høsten 2017 må vi starte planleggingen av hva som bør ligge inne av styringsdata for neste helseoversiktsdokument som grunnlag til neste planstrategi. Vi vil derfor sammen med kommunene vurdere om vi kan legge inn andre styringsdata for befolkningens psykiske helse og mestring i helseoversiktene og samarbeide med Korus-Øst om eventuelle tilleggsmoduler i Ungdata. Vi vil vurdere om det er nye spørsmål som er relevante for kommunenes arbeid i ny folkehelse- og levekårsundersøkelsen. Denne planlegges gjennomført i 2018. [Fra folkehelse og levekårsundersøkelsen i 2014](#) har vi data for trivsel, trygghet, psykiske lidelser, tilhørighet, sosial støtte og well-being fra 8000 opplendinger.

Metoder kunnskap eller erfaring

Beskriv hvilke teorier / faglige metoder dere benytter i prosjektet eller hvilken kunnskap/erfaring dere bygger på.

Vi ønsker tiltaksutvikling gjennom et tett og funksjonelt tverrfaglig samarbeid mellom de sektorene som arbeider for og med barn og unge. Medvirknings- og innovasjonsprosesser med et bottum-up og styrkende perspektiv er sentralt. Tiltakene skal forløse engasjement og ressurser hos barn og unge, og de som jobber tettest på barn og unge. Planlegging og ledelse skal tydelig understøtte disse prosessene. Medvirkning fra elevråd og ungdomsråd lokalt er sentralt i tiltaksutviklingen.

Medvirkningsmetodikk for barn og unge som eksempelvis ungt entreprenørskap/sosialt entreprenørskap og styrkebaserte tilnærminger er aktuelt. Dette vil bidra til å utvikle barn og unges kreativitet og handlingskompetanse. Teorier om hvordan tenke helsefremmende rundt psykisk helse som "capabilities approach" hvor helse defineres som grad av frihet, bruk av ens kapasiteter og utvikling av kompetanse også være sentralt. Det kan skape et annet rammeverk for hvordan skape god helse enn i en mer snever fortolkning hvor mange forbinder det med å reduserer psykiske plager og lidelser

Skolen har flere funksjoner med klar relevans for det helsefremmende arbeidet. Som utdanningsinstitusjon har skolen et ansvar for at elevene får nødvendige kunnskaper om helserelevante forhold. Skolen har også en viktig oppgave i sosialiseringprosessen. Dens oppgave er å se til at elevene tilegner seg verdier, holdninger og ferdigheter, blant annet i relasjon til helse. Endelig kan skolen betraktes som en arbeidsplass, hvor alle norske barn i en viktig utviklingsfase av sine liv tilbringer minst 12 år. Hvordan skolen fungerer i forhold til disse tre hovedoppgavene, har både umiddelbare og fremtidige helsekonsekvenser. Det er en tydelig sammenheng mellom skoleprestasjoner, atferdsproblemer, rusmiddelbruk og helse. Elever som klarer seg dårlig faglig sett, eller som har lave ambisjoner for videre utdanning, trives mindre godt på skolen og viser også oftere problematferd. De er også karakterisert av at de oftere røyker og bruker alkohol. De "skoletrøtte" utgjør altså en risikogruppe når det gjelder å utvikle negative helsevaner. Videre angir denne gruppen også oftere psykiske og kroppslige helseplager. Måten skolen møter disse elevene på, kan avgjøre om problemene utvikler seg videre. Miljørettet og helsefremmende arbeid i skolen er en strategi for å møte disse utfordringene. Dette innebærer blant annet å legge vekt på å utvikle skolemiljøet som et støttende og helsefremmende miljø; å utvikle nye samarbeidsformer mellom hjem, skole og lokalsamfunn, og å involvere elevene i konkrete arbeidsoppgaver hvor de får utviklet sine ferdigheter og tar medansvar for skolemiljøet. Dette kan kobles til sentrale læringsmål for elevene, hvor f.eks. entreprenørskap både kan ses på som en kompetanse og strategi som

styrker elevenes ressurser. Stortinget besluttet høsten 2016 at entreprenørskap skal vektlegges som kompetanseområde i fagfornyelsen. Entreprenørskap refererer til individets evne til å gjøre ideer om til handling, og det representerer en nøkkelkompetanse for vekst, sysselsetting og personlig utvikling).

Tiltaks- og fremdriftsplan for året dere søker tilskudd

Sett inn de viktigste tiltakene for å nå målene for prosjektet og angi gjerne måned for gjennomføring.

13.02 Beslutning om å søke i folkehelseforum + innspill til sammensetning av samarbeidsorgan

17.03 Informasjon til KS Rådmannsutvalg

20.03 Fagdag om SMART Oppvekst for kommunene i Oppland

23.03 Første møte i samarbeidsorganet

28.03 Vedtak i fylkesutvalget om å søke + vedtak om planprogram for rullering av Regional plan for folkehelse, hvor mål i programmet er integrert.

19.04 Fagdag – dialog med kommunene og presentasjon av samarbeidsmuligheter fra NTNU, HINN, Sykehuset Innlandet, Korus-Øst og Østlandsforskning

Oversikt over kommunenes helseoversikter, samfunnsplaner og planstrategier

30.04 Fylkeskommunen sender søknad

15.05 Tilbakemelding fra Hdir – medio mai

16.05 Innspillsfrist for planprogram til rullering av Regional plan for folkehelse

01.06 Åpen søknad fra kommuner og lokale tiltak

09.06 Møte i samarbeidsorganet - utvelgelse av kommuner

30.06 Signerte samarbeidsavtaler og en foreløpig oversikt over tiltak og målgrupper sendes til Hdir
Juni - Sept - Medvirkningsprosesser og utarbeidelse av Regional plan for folkehelse hvor Program for folkehelsearbeid er inkludert

Sept - Oppstartsmøte med utvalgte kommuner om kompetansestøtte på prosessledelse, medvirkningsarbeid, tiltaksutvikling og evaluering. Tilrettelegging for videre lokalt samarbeid med NTNU, HINN, Østlandsforskning, Korus-Øst

September - Desember - kompetanseutvikling og lokal tiltaksutvikling

Januar - underveisrapportering til Hdir

Januar - Juni - tiltaksutvikling, parallellt med kompetanse- og evalueringsstøtte og erfaringsutveksling

Juni 2018 - underveisrapportering til Hdir, og inkludering av nye kommuner.

Risikofaktorer

Hvilke faktorer gjør det usikkert at dere når målene, selv om dere mottar tilskudd fra Helsedirektoratet?

Vanskelig å gjøre prioriteringer og ensrette metodikk og tiltaksområder i et komplekst landskap av kommuner

Korte tidsfrister i mobiliseringsfasen har gitt begrensninger i forhold til forankring av programmet i kommunene.

Hvordan programmet organiseres og forankres i kommunene

For lite ressurser og kompetanse til at kommunene kan arbeide systematisk

Med programmet følger ikke ressurser til evaluering

For å forebygge disse risikofaktorene vil vi vektlegge følgende tiltak:

- Legge inn gode kriterier for utvelgelse av tiltak og kommuner basert på råd fra samarbeidsorganet og kommunene.
Sikre at tiltakene legges opp på en slik måte at de er egnet for evaluering
- Utviklingsavtaler med kommunene og de ulike partene i programmet
- God organisering av programmet i fylket
- Kompetansestøtte på prosessledelse, implementering og medvirkningsarbeid
- Jevnlige møtepunkter mellom relevante miljøer på tvers jfr. "økosystemet" for kunnskapsbasert folkehelsearbeid

- Fylkeskommunen setter av ressurser til evaluering fra egen ramme og kan i samarbeid med aktørene i programmet søke eksterne midler
- Utvikle og bygge på eksisterende dialogarenaer med kommunene

Kontrolltiltak

-Beskriv de interne og eksterne kontrolltiltak hos dere som skal sikre korrekt rapportering og at målene nås.

Kriterier for den åpne søknadsprosessen er prioritert ut fra råd fra samarbeidsorgan og dialogmøte med kommunene hvor 21 kommuner deltok. Kommunene er informert om den åpne søkbare ordningen.

1. juni settes som felles dato for åpen søkbar ordning. Søknadsskjema er tilpasset Program for folkehelsearbeid i kommunene og prioriterte kriterier legges til ordningen. Standard skjema for aksept av tilsagnsvilkår og rapporteringsskjema ligger ved.

Utvelgelse og prioritering av kommuner og tiltak gjøres etter råd fra samarbeidsorganet.

Tilsagnsbrev skrives til prioriterte utviklingsprosjekt. Tilsagnet har standard vilkår for aksept av tilsagnet, gjennomføring av prosjektet, melding av eventuelle avvik og rapportering med revisorbekreftet regnskap.

Utviklingsavtaler skrives med de aktuelle kommunene med gjensidig forpliktende oppfølging av tiltaksutviklingen.

Jevnlige møtepunkter mellom kommunene, fylkeskommune, forsknings- og kompetansemiljøene.

-Interne kontrollaktiviteter

Tilskuddsmidlene regnskapsføres på eget prosjekt.

Bilag sjekkes i henhold til bokføringsloven.

Økonomi sjekker i forhold til intern kontoplan at bilagene blir ført riktig

Innlandet revisjon reviderer prosjektet

Vi ber om revisorbekreftet regnskap fra kommunene

BUDSJETT

Inntekter

-Skriv alle beløp i hele kroner.

-Skriv null dersom en kategori er uaktuell.

Søknadsbeløp

Vi søker om tiltaksmidler på kr 5 millioner pr år i en periode på 5 år.

[Klikk her for å skrive inn tekst.](#)

Utgifter

Da tilskuddet skal fordeles til kommunene etter en åpen søknadsordning er det foreløpig ikke mulig for oss å sette opp budsjett for dette. Dette må ettersendes.

Info om andre inntektskilder

Det vil kunne være aktuelt å søke om annen ekstern finansering til evaluering avhengig av hvilke tiltak kommunene ønsker å søke om tiltaksutvikling til.

Egenfinansiering

I fylkesbudsjettet 2017 - 2020 Mulighetenes Oppland i en Grønn framtid er det satt av 2,4 millioner kroner til folkehelsearbeidet. Innenfor denne rammen kan det settes det av ressurser til evaluerings- og samordningsoppgaven fylkeskommunen har i programmet. Det brukes også egne stillingsressurser i fylkeskommunen både hos folkehelsekoordinator og samfunnsplanlegger til oppfølging av arbeidet.

VEDLEGG

-Søknaden kan utdypes i ett eller flere vedlegg dersom det er nødvendig.

-Aktuelle vedlegg er fullstendig organisasjonsoversikt og tilleggsinformasjon til søknad.

Vedlegg følger med dette skjemaet når det sendes inn

Vedlegg ettersendes

Beskrivelse av vedlegg

Linker til aktuelle dokumenter er hyperkoblet i søknadsdokumentet. Dette er blant annet regionalt kunnskapsgrunnlag, regional planstrategi, og dokumenter i forbindelse med rullering av regional plan for folkehelse og ungdomsstrategien i Oppland. Ellers følger disse dokumentene med som vedlegg til søknaden.

Vedlegg 1 - Følgrebrev til søknad med underskrift

Vedlegg 2 - Godkjenning av søknad fra leder

Vedlegg 3 - Fylkesutvalgsvedtak (delegert fra fylkestinget) om å søke programmet

Vedlegg 4 - Referat fra folkehelseforum 13.02 med beslutning om deltagelse i programmet

Vedlegg 5 - Invitasjon til fagdag SMART Oppvekst for kommunene i Oppland

Vedlegg 6 - Deltagerliste fra fagdag SMART Oppvekst

Vedlegg 7 - Referat fra samarbeidsorganet 23.02

Vedlegg 8 - Invitasjon til dialogmøte om Programmet 19.04

Vedlegg 9 - Oppsummering og Deltagerliste fra dialogmøte 19.04

Vedlegg 10 - Informasjon og søknadsskjema for åpen søknadsordning for kommunene

Vedlegg 11 - Mal for bekreftelse av tilsagn

Vedlegg 12 - Mal for rapportering av utviklingsmidler

Vedlegg 13 - Oversikt over kommunenes helseoversiktsdokumenter, planstrategier og samfunnsplaner (ettersendes)

Vedlegg 14 - Budsjett (ettersendes etter kommunens nærmere beskrivelse av tiltaksutvikling)

[Klikk her for å skrive inn tekst.](#)